

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720-73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon-
trakt korting.

MEDITATIE

„Zie, gij zijt schoon” mijne vriendin”.

Hooglied 1 : 15a

(1)

De kostelijke roem die de Heere Jezus hier aan Zijn Bruid geeft, is geen lof op haar eigen deugden en plichten. Neen, doch een lof op Zijn genade in en aan haar verheerlijkt. Want, wanneer Hij hier van haar zegt: „gij zijt schoon”, is dit geen vrucht van haarzelf. O neen, van haar zelf, zoals Hij haar in de ure der minne vond, toen Hij Zijn geestelijke liefde-aanzoek aan haar deed, was zij niet schoon, juist het tegendeel. Dan is zij van binnen en van buiten de lelijkheid zelf, rondom vol zonde, goddeloosheid en walgelijkheid. Dan is zij een afschuwelijk monster in Zijn ogen. Daar heeft Hij haar zelf door Geesteslicht ook recht aan ontdekt. Als vrucht daarvan beleeft zij het ook eerlijk: „ik ben zwart”. Hier is dan ook geen sprake van uiterlijk, lichamenlijk schoon. Neen, doch het gaat hier over geestelijk schoon des harten, der ziel. Neen, deze schoonheid heeft ze niet van haar zelf. Dan is zij walgelijk in Zijn ogen, misvormd door duizend zonden, één samenknoping van ongerechtigheid. Doch, deze schoonheid is een gegeven schoonheid aan haar, door Zijn genadewerk. De Bruid is Hem reeds van de Vader gegeven in de eeuwigheid. Hij kocht haar door Zijn bloed. Hij zocht haar op in Zijn eenzijdige liefde. Doet haar Zijn geestelijk aanzoek, wederbaart haar door Geest en Woord. Ja, Zijn Bruid is gerechtvaardigd in de kruisverdiensten van de Bloed-Bruidgom. Ze is door Zijn Geest in Zijn bloed gewassen. Zijn bloed reinigt van alle zonden. Ja, Zijn bloedverdiensten worden haar toegerekend. En, als Hij haar daar ambtelijk door Zijn Geest in wast, wordt al het vuil van de onreinheid der zonde afgewassen. En vrucht daarvan is, dat zij, die bloed-rood was van zonde, nu blank en schoon wordt als sneeuw. Zó wordt al het schoon van Hem haar Ziels-Bruidgom, die veel schoner is dan de mensenkinderen, de hare door toerekening. Ze wordt immers gekleed met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid. Zij is dus schoon, doordat het beeld van Christus in haar afgedrukt is. Zo is de Bruid meest om haar inwendig schoon te roemen. Voorwaar het is een geestelijke schoonheid ook in heiligheid. Gerechtvaardigd in Zijn bloed, is de schuldstaat weggenomen en komt ze in verzoende betrekking tot God te staan. Doch daar is meer. Die schoonheid straalt ook uit in het leven der heiligmaking. Ja, versierd in heiligheid en heiligmaking, uit Hem door Zijn Geest, is mede het ware schoon. Ja, in de heiligmaking komt Hij door Zijn Geest, ook de smet der zonde, de inklevende verdorvenheid der ziel uit te zuiveren. Ja zo, levende in geloofsgemeenschap met Hem, in een leven der heiligmaking, straalt de schoonheid der heiligheid naar buiten uit. Zó is het leven der heiligmaking, in een godzalige wandel, een schitterende schoonheid van de Bruidkerk. Zó is zij schoon door rechtvaardigmaking; zó is zij schoon door heiligmaking. Zó maakt haar geestelijke

schoonheid haar liefelijk en bevallig voor haar Zielsbruidgom. Zó heeft de Koning lust aan haar schoonheid, een welbehagen in haar om Zijn genadeheil in haar gewrocht. Dit betuigt Hij haar hier nu zelf, tot haar troost. Want, ach, zij ziet vaak meer zwartheid en walgelijkheid in haar zelf, dan schoonheid. Ja, Gods kinderen kunnen vaak de genade van Hem aan hen verheerlijkt, niet zien. Het is soms zo duister naar binnen en naar buiten. Och, de innerlijke verdorvenheid speelt hen nog zo vaak parten. Och, als dan die vuile bronwel der zonde van binnen, dat vuil der ongerechtigheid weer zo opwerpt, dan vragen zij in smart der ziel: „Ach, Heere, waar is toch die schoonheid, waar Gij van spreekt?” O, wat liefelijk, nu komt Hij er haar hier zelf van te verzekeren, tot haar opbeuring en vertroosting in haar geestelijke machteloosheid. Hij verklaart haar hier zelf, wat Hij in haar ziet, als vrucht van Zijn werk in haar. Daarom vangt Hij aan met het wordeke „zie”. Zij moet daar zelf op letten, niet om zich te verheffen, doch om des te meer in aanbidding voor Hem, haar Heere en Koning te buigen, in verwondering over zoveel rijke genade en liefde haar bewezen. Ja, hoe heerlijk straalt ook juist haar geestelijke schoonheid uit, als zij laag voor Hem bukt. De ware ootmoed is zulk een kostelijk schoon van het goud der genade. Genade maakt ons niet hoog, doch juist klein voor de Heere en voor de mensen. O, zo wij groot worden, in ons zelf, met hetgeen de Heere ons geschonken heeft, dan zijn wij niet schoon, doch walgelijk in hoogmoed.

Wijlen Ds. J. van Doorn.

(Wordt vervolgd).

HET EVANGELIE VAN CHRISTUS

HET EVANGELIE VAN CHRISTUS

15

De vraag is gesteld of de Heilige Geest Zijn kracht schenkt in het heil van het geestelijke leven vanuit de werken van de wet, dan wel uit de prediking van het geloof.

Als vanzelf rijst hier de vraag wat men heeft te verstaan onder de prediking van de werken der wet. En dan gaat dat in de eerste plaats om de onderhouding van de ceremoniële wet. Maar die reinigingsdiensten stonden niet op zichzelf, daar zij werden onderhouden tot eer van de wet der tien geboden. Zonder deze ceremoniële diensten kon de wet der tien geboden niet bevredigd worden. In al die diensten stond de wet van God die uit de natuur van het Goddelijke wezen is voortgekomen, op de voorgrond. En diezelfde wet was gegeven op de berg Sinaï om in de ark des verbonds gelegd te worden onder het verzoendeksel. Zodat in al de verzoeningsdiensten Israël gewezen werd op het bloed van de door God beloofde Middelaar, Die de wet in haar eis en recht ten volle zou bevredigen. Het centrale punt van al de werken der wet lag in Gods heilige wet, de wet der tien geboden.

En daar men zich door het bloed van de besnijdenis had verbonden aan de onderhouding van de reinigingswetten, had men daarin de bevrediging van Gods wet tot zijn eigen zaligheid ten

VAN DE ADMINISTRATIE

Dat „Bewaar het Pand” in een grote behoefte voorziet blijkt niet alleen uit de vele reacties die ontvangen worden, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn, maar ook uit de vele nieuwe abonnees die weer genoteerd konden worden. De vorige maal was het een groot getal, n.l. 10, thans kunnen wij vermelden dat er niet minder dan 13 nieuwe abonnees in 2 weken bijkwamen. Opmerkelijk dat ons blad ook in het Noorden van ons land steeds meer ingang vindt. Hartelijk dank aan allen die één of meerdere nieuwe abonnees doorgaven. Enkele oudere abonnees ontvielen ons door de dood, of die het niet meer mogelijk was vanwege het gezichtsvermogen te kunnen lezen. Zo blijft onze lezerskring niet alleen op peil, (wat ook al groot is) maar mag vooruitgang gekonstateerd worden.

Ook mogen wij weer vermelden enkele giften te hebben ontvangen, n.l. via Ds. Blom 2 x f 25,- van fam. H. te P. en V. te V. Ook f 25,- van P. B. te Sl. alsook nog f 55,- aan verschillende giften en overbetalingen, totaal f 130,-. Met dank verantwoord.

Wie verrast ons een volgende maal?

Adm. adres: Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, giro 70.43.50:

v. d. L.

doel. En daarmee kwam dan het bloed van Jezus Christus tot verheerlijking van Gods heilige wet, op de tweede plaats te staan, wat Gods glorie niet kan verdragen.

Deze prediking van de wet was daar ten volle een wettische prediking, waarmee het bloed van Jezus Christus krachteloos werd gemaakt. En toch deed men dat, naar men meende, tot eer van de Heere, daarvoor ging men als het ware door het vuur, want de wet des Heeren nam toch in alles de eerste plaats in. En inderdaad komt de wet des Heeren de eerste plaats toe, want zij is vanuit de liefde van het Goddelijke wezen met het bewijs van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid voortgekomen. God had de Zoon Zijner liefde over voor de verheerlijking van Zijn heilige wet. En de Zone Gods droeg de wet van Gods liefde in het binnenste van Zijn ingewand om haar tot in de vloekdood des kruises te verheerlijken. En de Heilige Geest schreef Gods wet bij de schepping van de mens in zijn hart, opdat hij door de liefde van die wet gedreven zou worden in het dienen van God tot verkrijging van de eeuwige heerlijkheid.

Maar wat nu wel de grote fout was die in blindheid voor Gods heilige wet bedreven werd, was wel dit, dat de mens die wet in zijn wettische godsdienst in een meerdere of mindere mate zocht te bevredigen, terwijl de Zone Gods Zichzelf daarvoor gegeven had als Borg bij de Vader.

Maar de wet des Heeren moet toch gepredikt worden en in die prediking op de voorgrond staan, tot verkrijging van de zaligheid? Inderdaad, maar dan niet als wet van het verbroken werkverbond, doch als de wet van Christus, de wet van het verbond der genade. Als een zondaar gesteld wordt vanuit de staat der ellende in die der genade, schrijft God niet ten tweede male de wet van het werkverbond in zijn hart, want dat zou niet baten. Die wet is door des mensen val in Adam de wet der zonde geworden. Het is door de verbreking van de wet der liefde in onze moedwillige ongehoorzaamheid, dat elk mens van nature door die daad staat in vijandschap tegenover God en zijn naaste. Maar die wet van het verbond der werken moet toch wel terdege gepredikt worden? Inderdaad, opdat wij zouden weten dat wij uit kracht van onze geboorte uit Adam liggen onder de vloek der

wet. Maar meer niet, want al wordt dat de mens van dag tot dag op het hart gebonden, het brengt hem niet tot boetvaardigheid. Vandaar dan ook is een wettische prediking eerder tot verharding dan tot vernedering. Het is ons toch bekend dat de Heere bij de wedergeboorte de wet van Zijn liefde in ons hart schrijft door Zijn Geest, dat heeft de Heere vanuit het verbond der genade aan de mens beloofd. En die liefde breekt het hardste hart vanuit de liefde Gods. Dan krijgen wij God lief om te komen tot de onberouwelijke keus Hem te vrezen.

Als de Catechismus zegt in zondag 2, dat de zondaar zijn ellende leert kennen vanuit de wet Gods, dan heeft hij de eis van Gods wet leren kennen vanuit de mond van Christus. En vandaaruit is het alleen mogelijk de wet in haar eis en recht lief te hebben om de straf der zonde van ganser harte te aanvaarden. Niet vanuit de prediking van de wet, maar uit die van het geloof wordt de Heilige Geest verleend met Zijn krachtadige werkingen om de mens te stellen vanuit de staat van het ongeloof in die van het geloof.

Maar moet dan het Evangelie ten volle gepredikt worden aan onbekeerden? Want dat kan toch zo maar niet. Hoe kan een goddeloze die ligt onder het oordeel des doods, dat horen en ter harte nemen? Volkomen waar, dat moet ook zo maar niet gedaan worden. Dat te doen zou dwaasheid zijn. Maar dit moest Ezechiël doen in de Naam des Heeren, met een Goddelijke opdracht. En dat te verzuimen zou hem het leven kosten, want het bloed zou van zijn hand geëist worden.

En al is dat op zichzelf dwaasheid, „zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven.” Bij monde van Petrus zegt de Heere: „Ontwaakt, gij die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten.” Vanuit de slaap der zorgeloosheid en de staat der doods, werkt de Heere door de prediking des geloofs het leven der genade om op te staan, opdat Christus over hem zou lichten.

De prediking van het Evangelie is de prediking des geloofs niet alleen aanvankelijk maar ook bij de verdere voortgang. Maar niet het geloof om crediet te hebben voor zichzelf als kind des Heeren. Al gelooft men van zichzelf kind des Heeren te zijn, zo is men daarom nog niet in 't geloof. En al zou het wel zo zijn dan heeft dat nog geen betekenis. De prediking des geloofs stelt de mens altijd in zijn totale ledigheid. Alle gronden buiten Christus moeten weg gepredikt worden. Wij moeten steeds dieper komen te staan in onze totale ledigheid, om door de prediking van het geloof geleid te worden tot Zijn onuitputtelijke volheid. Van daaruit ontvangen de armen van geest de goederen van Gods genade. De Heere geeft het nooit in ons bezit, om er een godsdienstige zelfbediening van te maken. Hij heeft het in Zijn hand en vanuit Zijn hand is het alleen van dag tot dag te bekomen. En daarin is geen tekort, want de Heere zegt: „Mijn genade is u genoeg.” Hij verzadigt de hongerige ziel en geeft de moeden kracht om blijmoedig voort te reizen. En het werk der genade wordt tot roem van Zijn Naam door Hem tot volkomenheid gebracht opdat wij in zouden gaan en altijd bij de Heere wezen.

Galaten 3:5.

Soest.

R. Kok.

Naar de katechisatie

163

DE WET DES HEEREN

Het achtste gebod (3)

„Stelen” is naar de geestelijke zin van Gods wet „onder een schijn der rechts”: gierigheid, verkwisting en misbruik van gaven, zoals onze Heidelbergse verklaart op grond van Gods Woord. „Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad”, zo lezen we in I Tim 6:10.

Gierig zijn wil zeggen: naar zich toehalen om zoveel mogelijk te hebben en alles alleen te bezitten voor zichzelf. De spreukendichter vergelijkt de gierigheid met de bloedzuiger. „De bloedzuiger heeft twee dochters: geef geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd, ja, vier zeggen niet: het is genoeg! Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde, die van water niet verzadigd wordt en het vuur zegt niet: het is genoeg. Spr. 30:15 en 16. In de gelijkenis van de rijke dwaas heeft Jezus dit duidelijk doen uitkomen.

Ook Jakobus laat in dit verband het „wee” over

de rijken horen. En wat laat onze zo materialistische tijd het sterk zien? Dat niet maar de mens het geld heeft, maar het geld... de mens! Zeker, de mens kan zonder geld niet in zijn levensonderhoud voorzien. Maar erg is, wanneer men geheel en al door het materiële wordt beheerst, ja, dat zulks ook tot schade is voor de dienst des Heeren en het koninkrijk Gods. We bedoelen o.a. wat men in de collecte-zak doet, n.l. wanneer men niet geeft „naar vermogen”, d.w.z. naar wat men kan afstaan. Vooral ouderen geven vaak naar de maatstaf van vroeger tijden, toen men minder verdiende en de produkten goedkoper waren. We kennen de uitdrukking, die wel eens gedaan werd over „Alexander, de koper-smid.” In feite is dat een bestelen van God!

De Heere weet ook: hoe men geeft. Hem behaagt het geven met het hart, uit liefde tot Zijn dienst en koninkrijk en wel door hen, wier hart geraakt en vervuld wordt van de liefde Gods in Christus en die het zalige van Zijn dienst mogen ervaren. Zou men dan niet alles overkrijgen voor den Heere? Dan is het „penningske van de weduwe” den Heere ook welgevallig. En daarom: wat is de dienst des Heeren u waard? Beschamend is de vergelijking met wat de WERELD over heeft voor haar geneugten en dienst! Denk slechts aan de sport-verdwazing, hoeveel er uitgegeven wordt, zelfs voor een staan-plaatsje in de stadions.

Er is nog iets, wat met het stelen te maken heeft. We bedoelen de z.g.n. „dag-dieverij”. Wanneer men namelijk tijdens zijn werk bij de werkgever dingen doet voor zichzelf of rustig zoveel tijd besteedt door met anderen te praten of dat men de kantjes eraf loopt. Wat een plichtsverzuim heeft is dikwijls plaats. Het is op de grotere kantoren en fabrieken zelfs zo, dat degenen die nog serieus hun werk doen, minachtend worden aangezien. Het gaat meer om „rechten” dan om plichten.

Ook Gods kind heeft te waken en zijn plichten te verstaan. We hebben eens gehoord over een kind des Heeren, dat 's Zondags bijzondere zegen mocht ontvangen van Gods Woord, tot ruimte voor zijn ziel. 's Maandagmorgens daarop kwam een vriend bij hem op zijn werk om over deze geestelijke zaken te spreken en te horen van die zegen. Zijn antwoord tot de bezoeker was wel opmerkelijk. Hij sprak namelijk tot zijn vriend: mijn vriend, daarover wil ik zeer gaarne met u praten, maar dan vanavond, want nu is het mijn plicht om mijn werk te doen, dat vraagt de Heere van mij. Wie verstaat, die verstaat het! De catechismus verklaart in Zondag 42, dat ook „alle misbruik en verkwisting van Zijn gaven van God verboden is”.

Hier is heel wat te noemen.

In Zijn algemene goedheid geeft de Heere de mens nog zeer veel gaven. De gave van de gezondheid, de arbeid, de techniek, de wetenschapsbeoefening op allerlei gebied enz. Maar bijzonder ook, dat de Heere ons Zijn Woord en inzettingen geeft en nog doet behouden, tot ons eeuwig welzijn. En wat doet de mens met al deze gaven? Ach, wat misbruikt hij die en dat tot zijn eeuwig verderf. We hopen hierop nog even nader terug te komen.

„Misbruik en verkwisting” van Gods gaven.

Ook de verkwisting der gaven is groot, met name in onze tijd. Wat is er een leven „boven zijn stand”. Wat wordt er al niet uitgegeven voor ontspanning en luxe. Neem bijvoorbeeld de vakanties. Is er enige rust niet nodig in deze drukke tijd? Ongetwijfeld. Maar hoe wordt die gebruikt?

We denken ook aan de enorme „snoep-lust”. En aan het zak-geld, dat onze jeugd meekrijgt, wat vaak de perken te buiten gaat.

Zo zijn er heel wat praktijken, die heenwijzen naar een „bestelen” van Hem, van Wien alle goede gaven en volmaakte giften als van de Vader der lichten zijn afkomende. Jak. 1:17.

Nu is er niet alleen diefstal ten opzichte van het stoffelijke bezit, maar we kunnen hierbij ook denken aan „geestelijke” diefstal. Wat is daaronder te verstaan?

We wijzen op degenen, die zich geestelijke zaken toeëigenen zonder een waar geloof. Velen houden het uiterlijke teken van het sacrament voor de betekende zaak zelf. Op grond van een uitwendig betrachten van godsdienstplichten, zoals een trouwe kerkganger, ijver voor het koninkrijk Gods, houdt men zich voor een ware gelovige. Wil men zich nog niet uitgeven voor

een „verzekerde” in het geloof, dan toch wel voor een „zoekend” mens. Maar wanneer men met hen spreekt over „Godsgemis”, over „arm-zondaar-zijn-geworden voor God”, dan zwijgt men of men wordt gemelijk en zelfs vijandig. Men mijdt dan ook de Schriftuurlijk-onderscheidende prediking, waarin op het zelfbedrog wordt gewezen en dat het zo vreselijk zal zijn, met een INGEBEELDE hemel neer te storten in een eeuwig verderf! Wanneer men zal staan voor een gesloten hemelpoort, menende, binnengelaten te worden en dan te moeten horen: Ik ken u niet, vanwaar gij zijt! Lukas 13:26 en 27.

Dat geldt ook van hen, die zogenaamd Jezus aannemen voor hun „Heiland”, maar die er nooit iets van hebben geleerd, als schuldig en doemwaardig zondaar Hem nodig te hebben. Dit aannemen doen zij dan alleen op een conclusie-trekken, op wat gemoedelijke aandoeningen. Maar het is geestelijke diefstal!

Want de eigenlijke diepe heilrijke betekenis van de naam „Jezus” verstaan zij niet, ofschoon zij Hem zelfs met de mond roemen. Jezus, dat is: Zaligmaker. En „zaligmaken” is naar Hellenbroeks verklaring: verlossen van het grootste kwaad, gezondigd te hebben tegen een heilig en rechtvaardig, maar ook tegen een goeddoend God, onderworpen aan een drievoudige dood, krijgt zulk een Zaligmaker nodig. En wanneer door ontledigende genade de ontdekte die Zaligmaker wordt geopenbaard aan het hart uit de beloften van het Evangelie en gepastheid, algevoelzaamheid en dierbaarheid in Hem mag zien met het oog des geloofs, die zal met innig verlangen uitzien om Hem ook te mogen ontvangen als een VAN GOD GESCHONKEN Borg. „En onze Koning is van Israëls God gegeven.”

E.

v. L.

Fam. Ds. H. van Leeuwen

Toen Ds. Van Leeuwen bovenstaand artikel schreef lag zijn zoon Jan in het ziekenhuis. Hij belde ons op en vertelde, dat het hard met hem achteruit ging, maar dat de Heere bij hem was. Zaterdagmorgen belde de schoonzoon van Ds. Van Leeuwen ons op om mede te delen, dat Jan heengegaan was. Hij had nog mogen spreken van de hoop, die in hem was en zo is hij in de Heere ontslapen.

Jan heeft een moeilijk leven gehad. Jarenlang adverteerde hij in ons blad. Op onze ontmoetingsdagen was hij present in zijn invalidewagen. Ook de laatste keer te Zwolle had hij in het portaal van de Grote Kerk zijn boekenstand en deed hij nog goede zaken.

En nu is hij niet meer. Wanneer dit nummer verschijnt is zijn lichaam al aan de schoot der aarde toebetrouwd, maar zijn ziel is al bij de Heere vanaf het stervensogenblik. Jan heeft zijn wens verkregen, zijn strijd is ten einde. Hij mag de Heere volmaakt kennen en toebehoren en met de verlost zingen: Door u, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

We leven met de familie Van Leeuwen mee en meenden ook op deze wijze namens de commissie van redactie en de hele vriendenkring aandacht aan het sterven van Jan van Leeuwen te moeten besteden. De Heere ondersteune de achterblijvenden, in het bijzonder de ouders, uit Zijn heilgdom.

't Is Israëls God, die krachten geeft,
Van Wien het volk zijn sterkte heeft.
Looft God, elk moet Hem vrezen!

Ds. G. Blom.

DE PREDIKING VAN DE NADERE REFORMATIE

10

Dr. Bienen is toegekomen aan het releveren van zijn bezwaren tegenover enkele kernaspekten van het gebruik van de klassifikatiemethode in de prediking van de Nadere Reformatie. Het is moeilijk om dit verkort weer te geven zonder het gevaar te lopen aan het standpunt van de schrijver tekort te doen. Het gaat hier om heel belangrijke zaken en daarom geven we de mening van Dr. Bienen hier onverkort weer, en wel in dit en in de volgende artikelen.

1. de (onder)scheiding van verklaring en toepassing.

De predikers van de Nadere Reformatie hebben duidelijk de onderscheiding aangebracht tussen

explicatio en applicatio, men kan ook zeggen tussen het „voorwerpelijke” en het „onderwerpelijke” in de prediking. Dit hangt samen met het uitspelen van het pro-nobis-karakter uit de heilsopenbaring, waarmee de Orthodoxie was begonnen.

De in-eerster instantie aangebrachte onderscheiding is op den duur een duidelijke scheiding geworden met al de gevolgen daarvan. Het eerste deel van de preek werd gevuld met dorre, soms erg geleerde en tot in vele onderdelen afdalende exegese, terwijl het tweede deel het „woord voor het hart” bevatte, waarin de prediker in „het gevoelige leven” komt. Met het eerste kan men uitwendig, verstandelijk instemmen, het tweede moet innerlijk en heel persoonlijk doorleefd worden. Bij de uiteenzetting van het Woord van God moet dus wat bijkomen. De verklaring moet aangevuld worden met de toepassing, waarmee dit deel van de preek gevuld wordt.

Op deze toepassing komt de specialiteit van de predikers van de Nadere Reformatie te liggen. Zij zijn de anatomisten van het menselijk hart, de internisten bij uitstek. Als geen anderen hebben zij met hun fijne ontleedmes, in de school der scholastiek geslepen, dit terrein bloot gelegd en daarbij een stuk religieuze psychologie op tafel gebracht.

De hierboven aangeduide onderscheiding, die zo licht uitloopt op een scheiding, ontleent zowel aan de zgn. explicatie als aan de zgn. applicatie zijn kracht en gezag. Ze worstelt in een onjuiste visie op en waardering van het Woord van God en de prediking van dat Woord. O.i. is de prediking van het Woord van God, van het evangelie van Jezus Christus, van meetaf aan gericht op de mens en een gezagvolle oproep tot geloof aan ieder, die haar hoort. Dit moet de vorm en opbouw van de preek bepalen. De scheiding van verklaring en toepassing werkt ook in de hand, dat men gaat onderscheiden tussen een zgn. historisch geloof, dat is een bloot verstandelijk instemmen met de uiteengezette tekstwaarheid, en 'n zaligmakend geloof, wat daar gevonden wordt, waar men gevoelig, geroerd, mee kan komen in één der stadia op de weg van de doorleving van het heil, die in de toepassing worden behandeld.

2. Christenprediking in plaats van Christus-prediking.

In de prediking van de Nadere Reformatie, en bijzonder in de toepassing, wordt de mens met zijn eigenaardigheden centraal gesteld. De verschillende gestalten van de natuurlijke en van de geestelijke mens worden in extenso in de preken geanalyseerd. De kenmerken van het wedergeboren leven worden nauwkeurig aangegeven, opdat men door zelfonderzoek tot zekerheid aangaande zijn genadestaat zal geraken. Zo blijkt de klassifikatiemethode anthropocentrisch en individualistisch van inslag te zijn, waarbij het gewaar levensgroot voor ons staat, dat de mensen gaan leven uit en bij hun eigen ervaringen en gaan rusten op hun bevinding of het gemis daarvan, in plaats van als zondaar te vertrouwen en telkens weer te vertrouwen op Gods ontferming in Jezus Christus, die het enige fundament van zaligheid en zekerheid is en blijft.

Het heil van de verlossing van de Heere Jezus Christus in zijn kruis en opstanding wordt slecht in het explicatieve deel van de prediking en dan nog in de gebruikelijke, dorre ontleding aangegeven. In de applicatie funktioneert Christus enerzijds als degene, in wie Gods toorn volle geldingskracht heeft voor de onwedergeborenen en als degene, die straks zal verschijnen ter verschrikking van al de soorten van onbekeerden en schijnvromen. Anderzijds funktioneert Hij voor de eerstbeginnenden en bekommerden als een verborgen persoon, voor de verder-gevorderden als degene, in wie al hun hunkering en onvrede worden gestild en die in de omhelzing (de „top van de mystieke vereniging”) een wonderbare soetheid aan de ziel geeft. In onze analyse van de preken van ds. Smytegelt hebben we gekonstateerd, dat daarin de christen in zijn heilsordelijke beleving meer op de voorgrond staat dan Christus in zijn heilshistorische verlossing.

In plaats van de verkondiging en aanbieding van al het heil in Christus onder bevel van geloof en bekering is in de Nadere Reformatie gekomen een brede analysering en klassificering van hen, die buiten dit heil staan, en van hen, in meer of mindere mate in dit heil blijken te delen. Heel zwak klinkt soms de oproep tot geloof in de Heiland door tot de hoorders. In de

regel verloopt de toepassing in een brede weergave van de staten en standen van de hoorders. Terecht heeft de Nadere Reformatie aandacht gevraagd voor het werk van de Heilige Geest en de beleving van het heil, maar het mag nooit een werk zijn buiten het geloof in Christus om en nooit een beleving buiten de gemeenschap met Christus om. Er kan nooit over de christen gesproken worden dan in relatie met Christus. Het is niet juist te zeggen, dat de Nadere Reformatie Christus niet predikt, maar het geschiedt binnen het aangegeven kader en niet op zo'n radikaliserende wijze als in de Schriften.

3. Gestaltenprediking tegenover beloftenprediking.

(Zie het volgende artikel).

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui

Gideon 32

„Toen toog de Geest des Heeren Gideon aan, en hij blies met de bazuin, en de Abiezrieten werden achter hem bijeengeroepen: ook zond hij bode in gans Manasse, en die werden ook achter hem bijeengeroepen; desgelijks zond hij bode in Aser en Zebulon en in Naftali, en zij kwamen op, hun tegemoet.”

Richt. 6 : 34, 35

De Geest des HEEREN toog Gideon aan. Zie het vorige nummer. Je zoudt het ook zo kunnen lezen, want deze gedachte zit er zonder meer in: Toen voer de Geest des HEEREN in Gideon. Dat is een grote genade weldaad. Want van nature miste Gideon de Geest des HEEREN, gelijk alle mensen, die van nature missen. Ieder mens is van huis uit bezet met de boze Geest. Het is een wonder als hij vervuld mag worden met de Heilige Geest. Het is daarom steeds weer de vraag: Welke Geest vervult ons leven? Door welke Geest worden wij geleid? Wanneer we door de boze Geest geleid worden, doen we dingen in strijd met de wil van God. Wanneer we door de Heilige Geest geleid worden, gaan we leven naar de wil van God.

Dat kunnen we in het leven van Gideon duidelijk zien. Want de HEERE had hem bestemd om het volk te verlossen uit de hand van de Midianieten en hun bondgenoten. Dan moet er ook handelend worden opgetreden. Daarom blies Gideon met de bazuin. Dat was in Israël gebruikelijk om het volk bij elkaar te roepen. Tegenwoordig gaat het er allemaal anders naar toe! Nu worden we van de feiten in kennis gebracht door middel van de kraant en de radio. Dan is een zaak in de kortste tijd wereldkundig. Doch die moderne middelen miste men in de dagen van Gideon. Als er staat dat hij met de bazuin blies, dan is het kwalijk te denken dat hij dit alleen gedaan heeft. Er zijn meer bazuinblazers geweest. Doch daar zij dit gedaan hebben in opdracht van Gideon, wordt het Gideon toegeschreven, alsof hij het alleen deed. Zo is het nu nog. Wanneer in een oorlog een leger een overwinning behaalt, dan wordt deze toegeschreven aan de generaal, terwijl de soldaten hem hebben bevochten.

Gideon riep dus door het bazuin geklank de Abiezrieten bij elkaar. Dat waren de inwoners van zijn eigen omgeving. Zij werden achter hem bijeengeroepen. En zij kwamen. Het mag een wonder heten dat zij kwamen. Want het was nog maar kort geleden, dat zijn eigen volksgenoten hem wilden doden, omdat hij hun altaar had omgeworpen en hun afgod had neergeveld. Zie vs. 30. En nu zijn zij blijkbaar allemaal omgekeerd. Die eerst tegen hem waren, zijn nu vóór hem. Daar zijn natuurlijk wel uitwendige redenen voor aan te geven. Joas, de vader van Gideon had gezegd, dat de Baäl maar voor zichzelf twisten moest. Dat hij zijn eigen zaken maar moest regelen. Doch er gebeurde niets. Het werd dus duidelijk getoond dat een „afgod niets is”. En dat Gideon toch wel een buitengewoon persoon moest zijn, waarom men nu ineens van houding veranderde en van tegenstander voorstander werd. Dat is natuurlijk allemaal mogelijk. Toch geloof ik hier nog meer achter te mogen zien. Want Gideon deed dit niet in eigen kracht. Was met de Geest des HEEREN vervuld. Zodat dus eigenlijk door de Geest des HEEREN het

volk opgeroepen werd ten strijde. En als de Geest des HEEREN er achter zit, dan hebben we hier met een komplot wonder te doen. We zien hier, dat Hij de harten van alle mensenkinderen in Zijn hand heeft en dat Hij er mee kan doen wat Hij wil. Hij neigt de harten der koningen als waterbeken. Wat staan wij, jongens en meisjes, daar weinig bij stil. Hij kan ook jullie hart neigen tot de vreze van Zijn Naam. Van nature ben je ook onwillig. Opstandig zelfs tegen de knechten des Heeren, die jullie op je zondige levensweg een halt zoeken toe te roepen. Wanneer hij jullie afgoden in puin slaat en de bossen afbreekt (de palen omverwerpt, waartussen je je vermaak zoekt hebt). Doch wanneer de Heere gaat werken, wie zal het dan keren? Hij is machtig om jullie allemaal te bekeren. Vraag ten deze veel:

Leer mij naar Uw wil te handelen
Ik zal dan in uw waarheid wandelen
„Neig mijn hart en voeg het saam”,
Tot de vrees van Uwen Naam.

De Abiezrieten werden dus opgeroepen ten strijde. Doch niet alleen zij. Er werden ook bode uitgezonden naar de stam van Manasse. Dat was de stam, waarin Ofra gelegen was, de plaats waarin Gideon woonde. Dit stamgebied lag ten zuiden van Jizreël, de plaats waar de vijanden zich bevonden. Er staat dat „gans” Manasse bijeengeroepen werd. Dat wijst dus niet alleen op dat deel van Manasse, dat aan de westzijde van de Jordaan zich bevond, maar ook op dat deel, wat aan de oostzijde van de Jordaan zich bevond, en daarom ook ten oosten van het vijandelijke leger. Verder werden bode gestuurd naar de stammen ten Noorden van het dal Jizreëls, Aser, Zebulon en Naftali, en zij kwamen op, hun tegemoet. Dit laatste zal wel betekenen dat men van Noord en Zuid en Oost en West, ten opzichte van het dal Jizreëls, de legerplaats der vijanden dus, elkander ontmoette rondom Gideon.

Gideon kreeg dus op deze wijze een heel leger, rondom zich verzameld. Wel twee en dertig duizend man. Zie Rt. 7 : 3. Zij waren allemaal opgeroepen ten strijde en zij hadden allemaal aan de oproep gehoor gegeven.

We kunnen hierin zien, dat de HEERE altijd middellijk werkt. Want Hij had Gideon niet nodig, Hij had ook dat leger niet nodig. Hij had Israël ook zo kunnen verlossen. Denk maar aan de dagen van Hiskia, toen Jeruzalem omringd werd door Assyriërs. In één nacht werden er toen door een engel honderd vijf en tachtig duizend Assyriërs gedood. Dat was nog meer dan het gehele leger der Midianieten. Zo kan het ook! Bij God zijn alle dingen mogelijk. Doch de HEERE schakelt hier Gideon in en ook het volk om tegen de vijand te strijden.

Als je een stuk schrijft voor „Bewaar het Pand”, dan gaan je gedachten overal heen. Zo denk ik er nu aan, dat als jullie dit blad ontvangen, dan de Hervormingsdag nog vers in het geheugen ligt. Luther heeft op de 13e Oktober van het jaar 1517, zijn 95 beroemde stellingen geslagen aan de deur van de Slotkapel te Wittenberg. Dat heeft ook gewerkt als een bazuinstoot in die tijd. Het was een tijd van Roomse overheersing. Overal vervulden de Roomsen het land. Er was gewetensdwang. Men mocht God niet meer dienen, zoals Hij dat in Zijn Woord bevolen had, maar zoals het door de Roomse kerk werd voorgeschreven. Velen die dat niet konden werden te vuur en te zwaard vervolgd. En toen heeft God Luther willen gebruiken, als een andere Gideon, om het volk op te roepen, wakker te schudden, opdat het de strijd zou gaan aanbinden tegen de roomse overheersing. Zeer zeker, daar is de tachtigjarige oorlog het gevolg van geweest, een jarenlange strijd dus. Doch daar mogen wij nu de gezegende vruchten nog van plukken, namelijk dat we God nog mogen dienen overeenkomstig Zijn Woord.

De grote vraag is echter, of we dit voorrecht beseffen en of we er gebruik van maken? Want de vrijheid, die zo duur gekocht is, die zoveel bloed gekost heeft, wordt schandelijk misbruikt, doordat men van de vrijheid in de bandeloosheid is terechtgekomen.

Hoe staan wij, jongens en meisjes, daar nu tegenover? Want juist in deze tijd heeft de tekst, die boven dit artikel staat, ons zo ontzaggelijk veel te zeggen. En als we daar niet op gewezen worden, dan lezen we met een sneltreinvaart overal

overheen. Gideon is allang dood. Maar de Geest, Die in Gideon werkte, is er nog. En de strijd is in wezen nog precies dezelfde, als die Gideon te strijden had en die Luther te strijden had. De Kerk van alle eeuwen is daarom een strijdende kerk. De strijd moet gevoerd worden tegen een overmachtige vijand. De getalsterkte van het leger der Midianieten en het leger van Gideon stond in de verhouding van 135.000 tot 32.000, dat is van 4—1. Zo is het nu nog. 4 staat tot 1. We moeten strijden tegen de duivel, de wereld, de zonde en ons eigen vlees. Het is een onbegonnen werk, zou je zeggen. Ja, in eigen kracht wel. Doch nu worden diegenen zalig gesproken, die aan de oproep tot strijden gehoor geven:

Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort....

Doen jullie dat ook? Door het geoff is dan een klein leger tot grote dingen in staat. Dat was toen zo en dat is nog zo. Het is kerkelijk zo, en het is ook persoonlijk zo. Want het is Israëls God, Die krachten geeft.

Van Wien al het volk zijn sterkte heeft.

Looft (daarom) God, elk moet Hem vrezen.

Dat geloof zij jullie aller deel. Het is bij de HEERE te verkrijgen. Hij beschaamt nooit degenen, die het van Hem verwachten.

We hopen dit in het vervolg te zien en gaan daarom nu weer eindigen. Een hartelijke groet van jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

Ik hoorde, als reactie op mijn laatste P.S. (Geen: Particuliere Synode, maar Post Scriptum = naschrift) dat iemand, zodra hij, neen het was een „zij”, dit gelezen had, aan de administrateur dadelijk een nieuwe abonnee opgaf. Kijk, zo mag ik het horen! Heb je het inmiddels „allemaal” al gedaan? Denk er nog eens over na. De waarheid is het altijd nog waard, dat zij verbreid wordt. Velen kijken elke veertien dagen uit naar de verschijning van „Ons Blad!” Het is toch van „ons samen”, niet? Doch er zijn er ook velen, die „Ons Blad” nog niet kennen. Het is dus aan jullie, om er anderen mee in kennis te brengen.

De gangmaakster, die we persoonlijk heel goed kennen, al woont ze heel ver bij Katwijk vandaan, zeggen we hartelijk dank voor haar spontane reactie en wensen haar Gods zegen toe in haar levensomstandigheden, die niet altijd eenvoudig zijn. Maar de Heere weet waar ze woont en het is groot, als men dat geloven mag.

BOEKBESPREKING

DE GEZINSGIDS

Dit blad is in zijn 27e jaargang. Het is klein begonnen en heeft zich een goede plaats weten te veroveren in vele gezinnen uit onze kringen. Het noemt zich Christelijk geïllustreerd blad voor het gezin. Dat is wel een juiste aanduiding. Het blad verschijnt tweemaal per maand. Het is een uitgave van B.V. Uitgeverij „De Banier” te Utrecht, Bregittenstraat 1. De abonnementsprijs is f 15,- per halfjaar, voor het buitenland (lucht-post) 20 dollar per jaar.

We ontvingen de nrs. 8 en 9 van de lopende jaargang (van 1 en 15 oktober) ter recensie.

No. 8 etlt 30 blz. Het bevat o.a. een meditatie van Ds. W. C. Lamain, een artikel over Putten, dorp zonder mannen, waarin verteld wordt van het lijden van de Puttenaren in 1944/45 en verder: uit het leven van alle dag, over u en over uw kinderen, rondom het Woord, Ds. Jozias Fraanje (wordt vervolgd), het ontzet van Leiden 3 okt 1574, evangelisatie in Nederland (Ouddorp/Alkmaar), Stieng-stam (In N. Vietnam) begint een nieuw leven, arbeidsvreugde, bonte zigeuners (vogels) en dan nog een en ander en een vervolg - en een kleuterverhaal. Tussen de tekst vindt men foto's en tekeningen. De laatste 6 blz. bevatten alleen advertenties.

Het no. van 15 okt. telt 40 blz. Het is een Hervormingsnummer. We vermelden ook van dit no. in het kort de inhoud: een meditatie van Ds. J. van Haaren, artikelen: de breuk met Rome 31 okt. 1517, het leven van alle dag, het leven van J. Calvijn, bekering van Calvijn, Ulrich Zwingli, in de herberg „De Zwarte Beer”, een beslissende dag, het licht op de kandelaar, voor en na Worms, de Reformatie in Nederland, wat betekent R.K. in Zuid-Amerika, over u en uw kinderen en een verhaal: Hans en Leentje Luther. Alles afgewisseld door foto's en tekeningen. Aan het einde 8 blz. met advertenties. Er zijn verschillende medewerkers. De meeste namen zijn onbekend. Er is wel eens verschil in weergave of beoordeling van de feiten. Op blz. 230 gaat het o.a. over de belofte van Luther om monnik te worden. Daar lezen we: Misschien kan (bedoeld wordt: kunnen) voor het doen van deze belofte nog andere oorzaken genoemd worden. Velen wijzen op de dood van een voor ons onbekende vriend. Op blz. 252 wordt het voorgesteld alsof het zeker is, dat de dood van een student, die door de bliksem getroffen werd, van beslissende invloed voor Luther was. De Gezinsgids is een positief blad, dat we gaarne aanbevelen. Juist in onze dagen is een dergelijk blad van belang nu er zo weinig positieve voorlichting gegeven wordt in overeenstemming met Gods Woord. Desgewenst kan men zich bij ons opgeven als abonnee.

In volle vrede, na een geduldig gedragen lijden, behaagde het de Heere van ons weg te nemen onze innig geliefde zoon, broer, zwager, oom en lieve vriend

JAN ZACHARIAS VAN LEEUWEN

op de leeftijd van 30 jaar.

Psalm 4:9

„Ik zal in vrede tesamen nederliggen en slapen, want Gij, O Heere, zult mij doen zeker wonen”.

Elburg: H. van Leeuwen v.d.m.
M. van Leeuwen-vanRookhuyzen
Sliedrecht: W. van Leeuwen
G. M. van Leeuwen-Takkebos
Rotterdam: J. A. van Leeuwen
P. van Leeuwen-de Romph
Waardenburg: L. C. v. d. Heiden-van Leeuwen
B. v. d. Heiden
Bodegraven: H. van Leeuwen
J. A. B. van Leeuwen-Peters
Culemborg: Joh. van Leeuwen
A. M. van Leeuwen-van der Lee
Urk: P. van Leeuwen
J. van Leeuwen-Schenck
Elburg: Gerhard en Anneke
Karel
Urk: Geertje Hoekstra
nichtjes en neefjes

ELBURG, 26 oktober 1974

Wildemaetstraat 1

De begrafenis heeft plaatsgevonden op de algemene begraafplaats te Elburg.

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalm boekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77)

NIEUW

LEEN SCHIPPERS

bespeelt het Bätz orgel van de Ned. Herv. Kerk te Wateringen.

Een prachtige plaat van deze bekende organist met Koralen en voorspelen van Psalmen en Gezangen.

KANT 1: Ps. 130, 89, 6, 116, 17.

KANT 2: Avondzang, Ps. 139; Gez. 178, 147, 293, 217, 93.

Een plaat die U beslist moet beluisteren.

Bestelnr. GH 66 f 18,90

GH 62. FRANS VAN TILBURG

improviseert over bekende psalmen en gezangen o.m. Fantasie over Ps. 118 en 79.

Koraalbew. Gez. 113, 228, Voorspelen Ps. 147, 34 e.a.

Onnodig deze plaat aan te bevelen f 18,90

GH 03. HANS VAN DER GOUWE

speelt bekende orgelwerken van Bach, Buxtehude en Pachelbel op het orgel van de Grote of St. Laurenskerk te Alkmaar.

Bach: O.a. Fantasie en fuga in g-mol. Wenn wir in höchsten Nöten sein. Buxtehude: Erhalt uns Herr bei deinem Wort.

Preludium en fuga in g-mol Erschienen ist der herrliche Tag. Pachelbel: Partita: Wass Gott tut, ist wohlgetan f 18,50

GH 04. WOUT VAN DEN BROEK

speelt niet ritmische psalmen op grote Hammond H 100 orgel. f 15,90

BESTEL Telefonisch 02521 - 14543, 14215 of schriftelijk bij

GOUDEN HARPEN B.V.

POSTBUS 135, 1e Poellaan 68, LISSE.

Vele kwalen vinden hun oorzaak in NERVOSITEIT, vandaar de steeds toenemende vraag naar onze doeltreffende en beslist onschadelijke

ZENUWKRUIDEN

Kuur voor een maand f 9,50
(verzendkosten inbegrepen)

Drogisterij

SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem - Telefoon 023-312882
Giro 190609

DE BOUW VAN HET KINDERTEHUIS 'THEMBISO'

IN RHODESIA IS NU AANGEVANGEN

Met groot verlangen zien de werkers in Rhodesia uit naar het moment dat vele weeskinderen, verstoten, verlaten, gebrekkige en hulpbehoevende kinderen; dank zij Uw aller steun en medewerking kunnen worden opgenomen in dit tehuis waar zij liefderijk zullen worden ontvangen. Zij zullen D.V. onderwezen worden in de leer die naar Gods Woord is en naar de geschriften der Vaders.

Beseffen we allen wel het voorrecht dat we aan deze arbeid vrij mogen meehelpen?

Hoe lang zullen we deze vrijheid nog hebben?

Ook Uw aller steun is nodig om de totale kosten van dit bouwwerk te kunnen betalen.

Onze penningmeester ziet uit naar Uw bijdrage.

Het gironummer is

477598

t.n.v. PENNINGMEESTER STICHTING RHODESIA ZENDING

Ziedewijdsdijk 59 te Barendrecht.

Of via de Rabobank te Barendrecht, t.n.v. Stichting Rhodesia Zending.

HARTELIJK DANK VOOR UW SPONTANE HULP